

Stjärnhimlen 2003

En liten titt på vad som händer under det kommande året

Sammanställt för Östergötlands Astronomiska Sällskap (ÖAS) och Norrköpings Astronomiska Klubb (NAK) av Sven Mårdh.

Förmörkelserna

16 maj: total månförmörkelse. Månen är i halvskugga kl 3.05–4.03 och i helskugga kl 4.03–7.17. Totaliteten börjar kl 5.14. Tyvärr går Månen ned kl 4.36.

31 maj: ringformig solförmörkelse, i Sverige synlig som partiell. Pågår i Norrköping mellan kl 4.38 och 6.38. Maximum kl 5.36 (89% förmörkelse!). Se även fig. längst ned på sidan.

8–9 november: total månförmörkelse. Månen är i halvskugga kl 23.15–0.32, i helskugga kl 0.32–4.05 och åter i halvskugga kl 4.05–5.22. Förmörkelsen är total mellan kl 2.06 och 2.31.

Ockultationerna

Den ljusaste stjärnan som ockulteras under 2003 är **Alfa2 Librae** (mag 2,8) i Vågen. Månen skymmer denna 18 apr kl 2.19–3.24 och 11–12 juni kl 23.36–0.41.

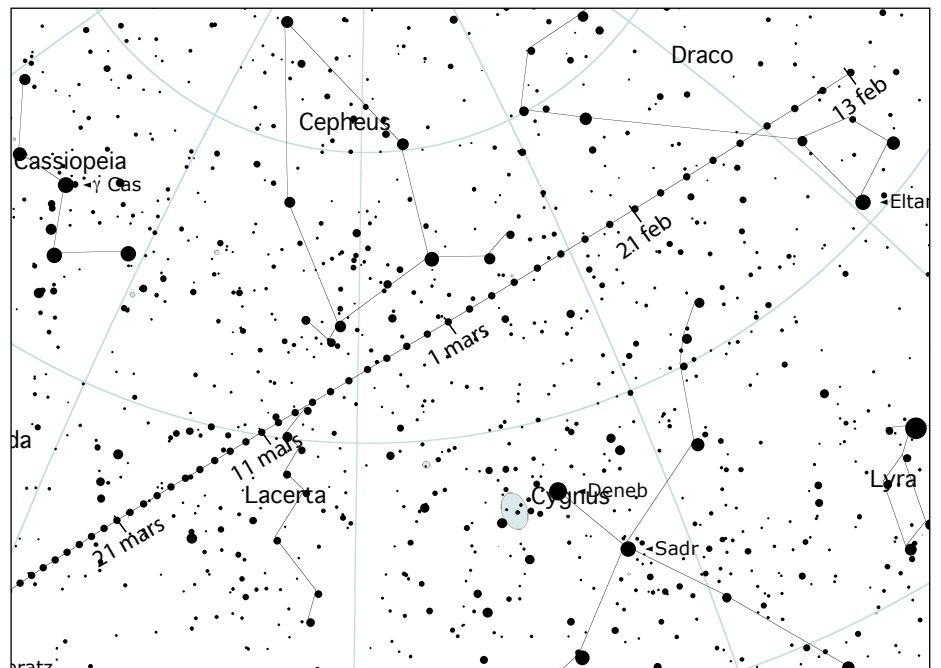
Planeterna

Merkurius är bäst synlig på aftonen under hela april då den kan iakttas lågt i västnordväst, och på morgonen ungefär från mitten av september till mitten av oktober då den ses lågt i öster (inte långt från Jupiter).

Merkurius passerar framför Solen den 7 maj kl 7.11–12.32. Detta observeras enklast i ett litet teleskop med projiceringsmetoden. **Titta aldrig direkt på Solen genom en kikare!**

Venus är synlig som morgonstjärna lågt i sydost till några veckor in på mars. Sedan blir den åter synlig som aftonstjärna lågt i sydväst från slutet av november och framåt. Ett magert Venusår med andra ord.

Mars kan observeras under hela året. Under de sex första månaderna syns den lågt över horisonten i sydost på morgonen och efternatten. Från juli syns Mars allt bättre och vid oppositionen (i stjärnbilden

Kometen Juels-Holvorcem (C/2002 Y1) kan observeras redan i en bra fältkikare under vintern och våren. Magnituden kommer att ligga runt 7–8. Karta: Starry Night Pro.

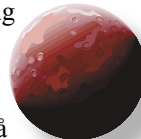
Vattumannen) den 28 aug är den uppe hela natten.

Framåt nyåret kan planeten ses bara före midnatt. Den 27 aug befinner sig Mars på det närmaste avståndet till oss på 59 540 år! Alltså då neandertalmänniskorna vandrade på Jorden! Och det dröjer 23 692 år till innan den kommer närmare!

Asteroiden Vesta står i opposition den 27 mars i stjärnbilden Jungfrun. Vesta har då magnituden 5,5 och är (teoretiskt) synlig för blotta ögat på en mörk himmel.

Jupiter stod i opposition den 2 feb och kan nu ses under hela natten. Framåt midsommar försvinner planeten från kvällshimlen i väster och dyker sedan upp på morgonsidan i öster i början av september. Från slutet av november syns den åter före midnatt. Jupiter rör sig i stjärnbilderna Kräftan och Lejonet.

Saturnus vistas bland vinterstjärnbilderna Oxen-(Orion)-Tvillingarna. Planeten syns på natten/kvällen till och med maj. I mitten av juli finns den istället att

hitta på morgonhimlen. Saturnus står i opposition på självaste nyårsaftonen och är vid denna tid synliga hela natten igen.

Stjärnfallen

De tre stora stjärnfallsvärmarna under resten av året störs alla av månsken: **Perseiderna** av fullmåne (maximum 13 aug med 110 meteor/etim), **Leoniderna** av knapp halvmåne (maximum 18 nov kl 3.30 med 100+ meteor/etim) och **Geminiderna** av dryg halvmåne (maximum 14 dec med 120 meteor/etim).

Bästa förutsättningarna för bra observationer har **Lyriderna** (maximum 23 apr kl 00 med 18–90 meteor/etim) och **Orioniderna** (maximum 21 okt kl 23 med 20 meteor/etim).

Svärmarna som kan överraska: **Juni-Bootiderna** (maximum 27 juni kl 21.30 med 0–100+ meteor/etim) och **Alfa Monocerotiderna** (maximum 22 nov kl 3.45 med 0–400+ meteor/etim).

Solförmörkelsen den 31 maj sedd från Norrköping:

4.51

5.06

5.21

5.36

5.51

6.06

6.21